

Spis treści

	Wstęp	9
01	Wprowadzenie. Historyczny pragmatyzm historii – u źródeł polityki historycznej	13
	1.1. Podatność historii na instrumentalizację	13
	1.2. Użycie i nadużycie historii	17
	1.3. Dzieje polityzacji historii	20
02	Antynomie i konflikty czasu dehistoryzacji jako uwarunkowania współczesnej polityki historycznej	35
	2.1. Rewizjonizm, pamięć Holocaustu i kolonializmu	35
	2.1.1. Próba rewizji interpretacji II wojny światowej	36
	2.1.2. Zmiana statusu Holocaustu w nauce, kulturze i polityce	49
	2.1.3. Europejskie dychotomie pamięci	52
	2.1.4. Antykolonializm	56
	2.2. Koniec utopii i rewitalizacja nostalgii	59
	2.2.1. Utopia i posthistoria	59
	2.2.2. Nostalgia i retrospekcja	68
	2.3. Pamięć zbiorowa jako dehistoryzacja i depolityzacja	72
	2.3.1. Historia a pamięć	72
	2.3.2. Kryminalizacja i wiktyimizacja przeszłości	80
	2.3.3. Tożsamość i uniwersalizm	88
	2.4. Przemiany w nauce o historii – historia społeczna <i>versus</i> historia codziennosci i <i>heritage</i>	97
	2.4.1. Historia społeczna kontra <i>Alltagsgeschichte</i>	97
	2.4.2. <i>Heritage</i> – od konserwatyzmu do wielokulturowości	109
	2.4.3. „Intelektualny dandyzm” – deregulacja edukacji historycznej	118

03	Prekursorzy i początki pojęcia polityka historyczna	124
3.1.	Prekursorzy	124
3.1.1.	Polityka historyczna jako „ultrahistoryzm polityczny” – Bronisław Trentowski	125
3.1.2.	Historyczność polityki. Raymond Aron i <i>politique historique</i>	126
3.1.3.	Nauka walcząca. <i>Politics of History</i> Howarda Zinna	131
3.1.4.	Przeciw tradycyjnym historiografom – Bernard Magubane ...	134
3.2.	Republika Federalna Niemiec – polityka historyczna jako Historikerstreit	139
3.3.	Polskie początki – konserwatywne rozgoryczenie	146
3.3.1.	Konserwatywny bunt – geneza i początek kwestii polityki historycznej	146
3.3.2.	Spór o sens i treść pojęcia	153
3.4.	Rosyjska synteza	160
3.4.1.	Polityka historyczna w ZSRR	161
3.4.2.	Atrofia historycznego konsensu lat 90. XX w.	164
3.4.3.	Narodziny i rozwój pragmatycznej polityki historycznej ...	168
3.4.4.	Liberalizm – polityka historyczna jako samooskarżenie	175
3.4.5.	Konserwatyzm i nostalgiczny komunizm – polityka historyczna jako samoobrona. Kwestia ortodoksji	179
04	Definiowanie i różne podejścia do problemu polityki historycznej	186
4.1.	Definicje, pojęcie, badania naukowe	186
4.2.	Podmiot, arena, działanie	190
4.2.1.	Podmioty	190
4.2.2.	Partie polityczne jako podmioty polityki historycznej	203
4.2.3.	Działanie, arena i problem demokracji	208
4.3.	Funkcje polityki historycznej	211
4.3.1.	Legitymizacja, delegitymizacja, <i>Vergangenheitspolitik</i>	212
4.3.2.	Rewindykacje i reparacje	215
4.3.3.	Tożsamość, integracja, konfliktogenność	222
4.3.4.	„Historia jako argument”	226
4.4.	Polityka historyczna czy polityka pamięci	232
4.5.	Politologia, nauki społeczne i polityka historyczna	245
4.6.	Historia i historycy a polityka historyczna	257

4.7. Instrumenty polityki historycznej	264
4.7.1. Instytucje i prawo	265
4.7.2. Nauka i ideologia	272
4.7.3. Symboliczne aspekty polityki historycznej.....	278
4.7.4. Kultura popularna	293
4.8. Kategoryzacje polityki historycznej	304
4.8.1. Afirmacja, „polityka żałoby”, przemilczenie, periodyzacja a... 304	
4.8.2. Prawica, lewica, polityka historyczna	311

Zakończenie	327
--------------------------	------------

Bibliografia	329
---------------------------	------------

Wykaz skrótów i akronimów	369
--	------------

Indeks osób	371
--------------------------	------------